

Информационен бюлетин на фондация **ФАЕЛ**

Година I Брой 4 2001 г.

Ловеч: ул. Търговска 67, тел. 068-2 62 04 и тел./факс 068-2 32 46, E-mail: fael@mbox.digsys.bg
София: ул. Шейново 28, тел. 02-946 19 84 и тел./факс 43 50 66, E-mail: fael@online.bg

Бизнеспланът като инструмент в инвестиционната дейност на малката фирма

На 20 ноември в хотел "Рила" в София фондация ФАЕЛ организира международен семинар на тема "Бизнеспланът като инструмент в инвестиционната дейност на малката фирма". В семинара участваха около 35 представители на чужди донорски организации, български държавни институции, неправителствени организации, консултантски фирми и медии.

При откриването на мероприятиято с приветствие към участниците се обърна посланикът на Конфедерация Швейцария у нас г-н Пиер Лучири. Той изтъкна

изключителното значение, което малките фирми играят както в социално-икономическото развитие на Швейцария, така и на България.

На семинара бяха изнесени три основни доклада. Първият от тях бе на ръководителя на швейцарското Бюро за сътрудничество в София г-н Жорж Капт с дипломатически ранг "съветник". Г-н Капт е и председател на Кредитната комисия, която дава гаранции за отпускането на кредити на малки и средни предприятия и на фермери по специална кредитна линия в Обединена българска банка. Той направи преглед на 20-месечната досегашна дейност на комисията. За посочения период в комисията са постъпили 26 молби за кредити – 11 от МСП на

стойност 440 хил. лв. и 15 от фермери, практикуващи биоземеделие, на стойност 95 хил. лв. От тези молби са били удовлетворени 7 на МСП на стойност 300 хил. лв. и всичките 15 молби на фермерите. Общата сума на гарантираните кредити е 395 хил. лв. Досега са изплатени обратно лихви и задължения по главницата на кредитите в размер на 123 хил. лв. Няма нито един просрочен кредит. Гаранционният фонд е изцяло налице и може да се използва за гарантиране на още много кредити, стига да се запази тази тенденция на 100 процентна възвращаемост на предоставените кредити.

Г-н Капт изтъкна, че една от причините за добрите резултати при възвращаемостта на кредитите е наличието у кредитоискателите на реалистични и добре подготвени бизнеспланиове. Той подчерта, че на бизнесплана не трябва да се гледа само като на условие за отпускане на кредит. Това е един важен инструмент за планиране на предприемаческата дейност, който е неразделна част от процеса на разширяване на производството. Опитът на Кредитната комисия показва,

че кредитирането на МСП и на фермери не е чак толкова рисково, както мислят някои банкови експерти в България. Българските банки само биха спечелили, ако разширят своята дейност по кредитиране на малкия бизнес. Техният риск би намалал още повече, ако използват бизнесплана като основен инструмент при взимането на инвестиционни решения.

Продължава на стр. 2

Другите за нас

В брой № 38 на ловешкия вестник "Фактор" от 10-16 септември 2001 г. в статията "ФАЕЛ подпомага бизнеса в региона" се казва, че все повече бизнесмени от региона се обръщат към фондацията във връзка с проблеми в оборудването с нови машини и съоръжения или относно управлението на фирмата – водене на счетоводство, маркетинг, експорт. Консултантските услуги не се изчерпват с това. Предприемачите могат да разчитат и на специална кредитна линия, която се гарантира от швейцарското правителство. Кредитите се отпускат от ОББ, а експертите на фондацията помагат на предприемачите при подготовка на проектите за кандидатстване, като изготвят бизнесплана за инвестицията и всички необходими документи. Публикувани са и критериите, условията, размерът на отпусканите кредити, както и видовете обезпечения.

На 27.10.2001 г. по програма "Хоризонт" на Българското национално радио бе излъчен кратък очерк за дейността на фондацията по повод проведената на 26.10.01 г. в гр. Ловеч дискусия с партньори на фондацията на тема "Как фондация ФАЕЛ може по-добре да отговори на нуждите на малките и средни предприятия от региона."

Продължава на стр. 4

Бизнеспланът като инструмент в инвестиционната дейност на малката фирма

Продължение от стр. 1

Вторият доклад бе на г-н Урс Цауг, зам. директор на Швейцарския висш институт за селско стопанство в Берн. Той разказа за това, как в Швейцария постепенно е въведено изискването да се подготвя бизнес-план при извършването на инвестиции не само в големите фирми, но и в МСП. През периода 1998 - 2000 г. в института е създаден модел за бизнесплан за малко млекопреработвателно предприятие. От него само през 2001 г. вече са продадени повече от 200 екземпляра, като част от тях са намерили пласмент в Германия. Това е едно значително число, като се има предвид, че общо в Швейцария има около 1000 мандри. Според г-н Цауг често собствениците на МСП нямат достатъчно свободни средства, за да наемат консултант при написването на бизнесплана. Не бива обаче да се счита, че поради тази причина бизнеспланът не е годен за представяне в банката за кандидатстване за инвестиционен кредит. Важно е бизнеспланът да е реален и да е достъпен за предприемача, защото това е неговият план за действие. Често бизнеспланът показва характера на предприемача, неговата нагласа към бизнеса и това е по-важно от "напудрените" графики, подготвени от консултанта.

За да отговаря на потребностите на предприемача, структурата на предлагания модел на бизнесплан трябва да е пределно ясна и проста. Моделът на бизнесплан на института в Берн включва описание на:

1. Предприетието.
2. Бизнесидеята и основните изпълнители.
3. Стратегията за развитие, т.е. продуктова ниша, конкурентните предимства и т. н.
4. Измерими цели, които се поставят за постигане (например определен пазарен дял).
5. Състоянието и развитието на пазара.
6. Маркетинговите инструменти за постигане на целта.
7. Организацията (структурата) на производството.
8. Графика за реализацията на целите.
9. Рисквете.
10. Финансирането на плана.
11. Приложения – прогнози на баланса и паричните потоци, изхождайки от очакваното производство след планираната инвестиция.

В доклада си г-н Цауг също така подчерта, че е особено важно бизнеспланът да е постоянно повод за самооценка на предприемача и чрез тази самооценка той да подобрява непрекъснато организацията на производството и пласмента. Бизнеспланирането е един непрекъснат процес, който започва от идеята и завършва с мониторинга на постигнатите резултати.

В своето изказване д-р по икономика г-жа Иванка Петкова, председател на УС на ФАЕЛ, се спрѝ на три основни въпроса:

- Ролята на МСП в социално-икономическото развитие на страната.
- Проблемите при кредитирането на МСП.
- Значението на модела на бизнес-план, разработен по инициатива на ФАЕЛ.

Тя изтъкна, че на МСП не бива да се гледа само като на инструмент за намаляване на безработицата, а и като на средство за повишаване на производителността на труда и националния доход. В редица страни МСП, като поддоставчици на големите фирми са носители на нови технологии и са непосредствено свързани с технологичния прогрес. По-нататък г-жа Петкова обоснова необходимостта от съществуването на преференциални системи за кредитиране на МСП. Банките нямат особен интерес от предоставяне на кредити на малки фирми поради няколко причини: ниската норма на печалба от тези кредити; по-голям риск от не плащане на кредитите, отколкото при кредитирането на големи и известни фирми; трудното събиране на дълговете.

В тази връзка от голямо значение е функционирането на гаранционни фондове и кредитни линии с преференциални лихви за МСП. Една от основните задачи на фондация ФАЕЛ е да обслужва гаранционния фонд, създаден от швейцарското правителство. За да изпълни своята мисия, фондацията е призвана да предоставя и консултации по изготвянето на бизнеспланове на кредитираните. Моделът на бизнесплан, разработен по инициатива на ФАЕЛ, вече е изпробван в практиката и е показал своята приложимост, но както всеки един модел и той се нуждае от адаптация към променящата се социално-икономическа среда.

След трите основни изказвания думата взеха гостите на ФАЕЛ от Република Македония г-н Влатко Данилов, ръководител на

отдел "Кредитиране" на Националната агенция за развитие на МСП в Скопие и г-н Небойша Павлов от същата агенция. В Македония е създаден държавен гаранционен фонд за гаранции върху кредити за МСП с размер 12 млн. дол. Гаранциите на фонда покриват 50% от риска. Бизнеспланът е задължителен за получаването на кредит чрез гаранционния фонд. Фондът се обслужва от 7 банки. При отказ на кредит банката трябва да посочи причините.

След това в дискусиата взе участие д-р по икономика Димитър Николов от Института по аграрна икономика в София. Той направи критичен анализ на модела за бизнесплан, използван от програма "САПАРД". Наред с достойнствата на този модел има и някои пропуски – липсва раздел за описание на природно-климатичните условия; не са добре разграничени двата варианта на инвестиции – за ново производство и за разширяване на вече съществуващо производство; електронните таблици не са дадени във формат Excel.

Г-н Георги Дянков, експерт в отдел "Кредитни сделки" на Евробанк АД разказа за кредитната линия на германската агенция KfW. Кредити по тази линия се отпускат на МСП, и на хора със свободни професии, които извършват икономическа дейност най-малко от 6 месеца и могат да предоставят съответните стандартни документи при кандидатстване за банков кредит. Размерът на кредитите е от 3 000 до 22 500 DM. За получаването на кредит се изисква финансов анализ на фирмата, икономическа обосновка на кредита със съответните прогнози за печалбата и паричните потоци, подходящо обезпечение. Срокът за обработка на документите и вземане на решение по кредита е до 15 дни.

В дискусиата, която се модерираше от Изпълнителния директор на ФАЕЛ доц. Димитър Хаджиниколов, взеха още участие:

- Г-н Георги Георгиев, експерт в Агенцията за малки и средни предприятия.
- Д-р Фридрих Бауерзакс, главен експерт към Института за пазарна икономика.
- Г-н Кирил Станчев, ръководител на сектор "Международни програми за финансиране" на Обединена българска банка АД.
- Г-жа Живка Николова, председател на УС на БАРДА.
- Г-жа Кремена Гочева, експерт в Българската търговско-промишлена палата.
- Г-н Любомир Николаев, главен експерт в Държавната агенция по енергийна ефективност
- Г-н Чавдар Селвелиев, председател на УС на Българската асоциация за партньорство.

Г-жа Таня Койчева, координатор и търговски мениджър на Центъра за подпомагане на търговията към Консорциум ФЛАГ, г-н Александър Стойчев – ръководител на направление "Кредитно подпомагане", имат депозирани изказвания само в писмен вид.

Заявка за бесплатно получаване на информационния бюлетин на ФАЕЛ

Моля да получавам Вашия бюлетин на следния адрес:

Фирма.....	
Ул.....	№.....
Населено място.....	Пощенски код.....
Област.....	Тел..... Факс.....
Фирмата се занимава с	

ФАЕЛ подкрепя фирма за преработка на птиче месо в Трявна

С тагнацията в икономиката през 90-те години доведе до фалита на не едно и две големи промишлени предприятия. В резултат се появи значителна безработица, спаднаха доходите на населението. Много от хората се примериха с тази ситуация, но други инициативни и предприемчиви българи, потърсиха изход чрез предприемаческа дейност. Такъв е случаят и със семейство Мария и Кольо Баракови от град Трявна, бивши работници на фалирала държавен машиностроителен завод "Трема".

Първоначално семейството отглежда пилета по договори с държавни птицеферми. След ръгистрирането на собствена фирма, Баракови започват обаче самостоятелна икономическа дейност. Решават, че не само могат да отглеждат пилета, но и да се заемат с нещо значително по-трудно - създаването на преработвателно предприятие, на птицекланица. С кредит от Държавна спестовна каса и с лични средства през 1992 г. Баракови преустрояват едно помещение в двора на градската си къща в малка птицекланица. Разбира се, с необходимите разрешителни от Държавен ветеринарен и санита-

рен контрол.

Предимствата на малкото предприятие започват да се проявяват. Семейната фирма е гъвкава и може да обслужва и най-дребни клиенти при конкурентни цени. Баракови разбират, че са попаднали в една много перспективна пазарна ниша и че трябва да разширят капацитета на фирмата си. През 1995 г. с помощта на двама съдружници те закупуват пустееща селскостопанска постройка, находяща се в с. Черновръх над града. Година по късно съдружниците се оттеглят и Баракови стават еднолични собственици на постройката. С усилията на цялото семейство птицекланицата се преустройва и разширява. Отново е ползван банков инвестиционен кредит, този път за да се изпълнят новите по-строги санитарно-хигиенни норми, въведени в отрасъла. Закупени и монтирани са допълнителни съоръжения за клане и разфасоване на пилетата. Значителна част от ремонтната дейност е извършена със силите на самото семейство. Използвайки своя професионален опит, Баракови сами конструират и изработват някои от съоръженията.

Продължава на стр. 4

Семинар по маркетинг на малката фирма

Семинар на тема "Маркетинг на малка фирма" бе проведен от ФАЕЛ на 23 септември в х. "Дива - Орграхим" в с. Чифлик - Троян. Участваха представители на 10 фирми. Семинарът даде възможност на предприемачите да придобият познания в следните направления: пазарното проучване, пазарно позициониране и разработване на маркетингов план; изграждане на имидж и стимулиране на продажбите; определяне на маркетинговия микс; особености на рекламата на малката фирма и др. Участниците оцениха много високо лекторите от УНСС доц. д-р по икономика Иван Стойчев и гл. ас. д-р по икономика Антоанета Василева. Изказано бе желанието подобни семинари да се организират и за в бъдеще тъй като носят неосредствени изгоди за практическата дейност на фирмите.

На снимката доц. Иван Стойчев

Технологично подпомагане

Дървопреработватели се обучават в Швейцария

От 18 до 29 октомври група предприемачи от дървопреработвателни предприятия от региона на ФАЕЛ посети Швейцария. Идеята за тази бизнесмисия се роди по време на семинара, проведен със швейцарския експерт от организацията Swisscontact, г-н Ернст Ерат. В бизнес-мисията участваха 7 предприемачи. Те заплачиха разходите си по пътуването и пребиваването в Швейцария, а ФАЕЛ пос разходите по организирането и провеждането на програмата там.

При организирането на бизнесмисията съдействие на ФАЕЛ оказа освен г-н Ерат и г-н Ханс Фишер. Най-важният акцент в програмата бе посещенията на международния панаир по дървопреработка "Holz 01". Той се провежда на всеки 2 години в гр. Базел. Там предприемачите имаха възможност да видят новостите при преработката на дърво, както по отношение на машини и оборудване, така и по отношение на използването на съвременни инструменти и спомагателни материали. Групата се придружаваше от Бончо Бонев, консултант от мрежата-експерти към ФАЕЛ. С негова помощ

бяха разяснявани предимствата и недостатъците на отделни обработки, прилагани в български условия.

Предприемачите посетиха и единствено то училище по дърворезба в град Бриенц, което си сътрудничи с художественото училище в Трявна. Докато българските резбари ваят пана и орнаменти върху плоски повърхнини, то учениците в Бриенц се учат да правят предимно пространствени фигури. В момента учениците от последните класове изработват огромни фигури на магарета, които ще се използват като символи на изложението през 2002 година в Швейцария -

Ехро 2002.

С помощта на г-н Фишер предприемачите посетиха няколко фирми за нови и окционни машини и оборудване, както и фирми за инструменти. Фондация ФАЕЛ работи от 4-5 години с централата НЮВ International в град Тун, като редовно получава информацията относно наличните в момента машини и оборудване. НЮВ предлага машини и оборудване на много ниски цени. Благодарение на помощта и съдействието на г-н Ханс-Улрих Хазлер, генерален менажер на централата, по голяма част от предприемачите закупили машини и инструменти, които след това бяха транспортирани до България.

Тъй като част от предприемачите са завършили Лесотехническият институт в София, бе полезно да се организира среща със сродния институт в Биел. При посещенията в института направи впечатление намиращата се в института дървопреработвателна фабрика, където студентите могат да провеждат своята практика.

За българските предприемачи бе организирана и среща в Програмата за насърчване на вноса в Швейцария - SIPPO (виж стр. 4 на бюлетина).

SIPPO – Швейцарска програма за стимулиране на вноса

Повечето страни по света имат програми за насърчаване на износа. Тези, които обаче нямат проблеми с търговския си баланс и искат да помогнат на по-бедните държави, могат да си позволят като Швейцария да имат и програма за насърчаване на вноса. SIPPO (Swiss import promotion program) е основана през 1982 г. и се намира под патронажа на швейцарското Министерство на икономиката (Държавен секретариат за икономика – SECO).

Задачите на SIPPO са следните:

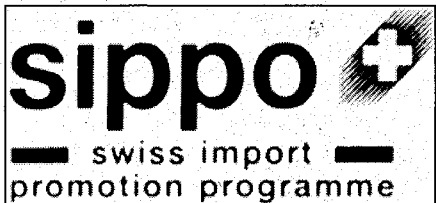
- Да предоставя на заинтересованите фирми информация за швейцарския пазар – обща информация за макроикономическата конюнктура; браншова информация; митнически и външно-търговски режим; условия за допускане до пазара и др.
- Да помага на фирмите в търсенето на подходящи швейцарски партньори – адреси и данни за връзка; вносителни, търговски агенти, възложители на поръчки за ишлеме, доставчици на технологии и ноу-хау, партньори за смесени предприятия и др.

- Да облекчава достъпа на фирми до търговски мероприятия – преки контакти с партньори; организиране на колективни участия в панаири и търговски изложения на преференциални цени.
- Да съдейства на фирмите в придобиването на знания и умения за осъществяване на експортна дейност чрез провеждането на специализирани курсове и семинари.

През 2002 г. фондация ФАЕЛ ще развива активно сътрудничество със SIPPO в интерес на нашите партньори от региона. Те могат да се обръщат към нас за допълнителна информация и съдействие. Който все пак желае да установи пряк контакт със швейцарската програма, може да направи това на следния адрес:

SIPPO, Stampfenbachstrasse, Postfach 492, Zuerich или чрез електронната поща: info@sippo.ch.

Кредитно подпомагане

ФАЕЛ подкрепя фирма за преработка на птиче месо ю в Трявна

Продължение от стр. 3

Основната дейност на фирмата е клането на пилетата и тяхното разфасоване. Възможностите за отглеждане на собствени пилета обаче са ограничени и затова пълноценното натоварване на оборудването зависи до голяма степен от навременната доставка на птици за преработка. Баракови решават да решат този проблем, инвестирайки в закупуването на транспортни средства – бордови камиони. Разширението на материалните активи трябва да продължи и със закупуването на специализиран транспорт за реализация на готовата продукция, с оборудването на допълнителни шокови камери. Погледите пак са отправени към банките. Тогава семейството се обръща за съдействие към фондация ФАЕЛ.

Взаимоотношенията между ФАЕЛ и ЕТ "Бараков-Кольо Бараков" датират още от 1996 г. Представители на фирмата редовно посещават организирани от фондацията семинари и други мероприятия.

Ползват се от предлаганите услуги, за да повишат мениджърските си умения. Когато през 2000 г. стартира Гаранционният фонд на швейцарското правителство за подпомагане на малки и средни фирми, Баракови кандидатстват за кредит чрез този фонд. Разработеният от тях бизнесплан е приет от Кредитната комисия и фирмата получава необходимите средства за инвестиране. Тя добросъвестно погасява задълженията си по кредита.

В момента Баракови използват пълноценно закупените транспортни средства, с което улесняват и многобройните си доставчици в реализацията на пилетата. Те са предимно от Габровска и Великогърновска област. Богатата палета от произведени продукти – пилета, разфасовка (бут, филе, крила), субпродукти, фирмата вече реализира в Казанлък, Пловдив, София, Ямбол. Клиентите ценят качествените стоки на Баракови. В Трявна фирмата има собствен магазин, който работи добре и намеренията са да се открие още един.

Другите за нас

Продължение от стр. 1

Дискусията бе в рамките на тазгодишната самооценка на фондацията.

Във вестник "24 часа" от 19.11.2001 г. в статията "Швейцария гарантира заеми за наши фирми" се казва, че ако сте предприемач от Ловеч, Габрово или Велико Търново, може да кандидатствате за заем. Кредитите се гарантират от швейцарското правителство и се отпускат от Обединена българска банка. 60 000 лева е горната граница на гаранциите, които се дават по кредитите. Лихвеният процент е основната лихва за страната плюс 7 пункта, което е под 12% годишно. При изготвяне на бизнесплана и други документи, които се изискват по банковите заеми, помага българската фондация ФАЕЛ.

Във връзка с организираните от ФАЕЛ международен семинар на тема: "Бизнеспланът като инструмент на инвестиционната политика на малката фирма" на 21.11.2001 г. в предаването "Бизнес закуска" на сутрешния блок на Българската национална телевизия бе излъчен репортаж от семинара и кратко интервю с председателя на УС на фондацията.

В предаването "Портфейл" на националното ДАРИК радио на 21 ноември бе излъчен кратък очерк за семинара и интервю с изпълнителния директор на фондацията, в което се казва, че фондацията е подпомогнала, освен с кредитната си дейност и по другите две направления, около 50 – 60 предприятия, което е около 15 % от действащите в региона МСП, отговарящи на нейните критерии. Като подпомага действащи малки предприятия, ФАЕЛ допринася и за намаляване на безработицата чрез разкриване на нови работни места.

В броя си от 24.11.01 г. вестник "Пари плюс" публикува статия "Швейцарци подпомагат наши производители", в която се казва, че опитът на Висшия колеж за селско стопанство в Бери в изработването на бизнесплановете за малки и средни предприятия бе споделян по време на семинара, организиран от фондация ФАЕЛ. По време на дискусиата бе обсъден и моделът на бизнесплан, изготвен със съвместните усилия на фондация ФАЕЛ, Бюрото за сътрудничество в София към Швейцарската дирекция за сътрудничество и развитие, Обединена българска банка и Института за икономическа политика.

Информация за дейността на фондация ФАЕЛ бе публикувана и във вестник "168 часа" от 3 – 9 август 2001 г. в статията "60 000 лева кредит отпускат швейцарци у нас. Чрез програмата "ФАЕЛ" получавате достъп и до евтини заеми на ОББ" и във вестник "Капитал" от 18 – 24 август 2001 г. в статията "Що е безлихвен кредит и има ли той почва у нас".